

Zăpadă și pădure. Pădure și zăpadă. Noaptea, negrul cer senin cu ale sale miliardele de stele scintilante... molizi ce se profilează către boltă, parcă și mai impresionanți decât... altădată. O pustietate rece, de te minunezi oare cum de pot supraviețui ființe vii în asemenea condiții. Ziua, deși lumina este strălucitoare și avem perfectă vizibilitate până la mare distanță, rar mișcă ceva animal... parcă orice vietate care poate decide, preferă să rămână în ceva ascunziș care îi crește șansa de a rămâne în viață... până la următoarea încălzire. Pădure înzăpezită întreruptă uneori de albul imaculat al 'zonelor-înierbate' pe care ici-colo se conturează îngrădiri de stâne lipsite de prezența viului... totuși fotogenice. Frumos peisaj, dar nici nu îți poți închipui cam cât de dramatic trebuie să fie gerul în zone mai puțin 'temperate'. Desigur, temperatura mai crește pe aici în zilele cu cer acoperit plumburiu... cu nori din care se revarsă ninsoarea abundent sau molcom; totuși, când vântul bate cu putere, apare o senzație de Siberia, cu zăpada viscolită și troienită... imagini dramatice prin așezările umane din zone de culme...

Prin Valea Iadului în sectoare cu aspect de chei cu pereți mai stâncoși sau mai împăduriți, ai ocazia să admiri impresionante formațiuni de gheață, având complexitate și masivitate rar întâlnită, turturi și domuri, perdele de gheață, efemere podoabe ale blocurilor și versanților de piatră. Interesanți ca aspect sunt arborii cu mătreața bradului (*Usnea* sp), mai cu seamă acei molizi pe care lichenii sunt prezenți masiv, atârând de pe crengi, îmbrăcând trunchiurile... Apar două sănii trase de grupuri de caini husky siberian, cu doi oameni alunecând în sus către Stâna de Vale... în atmosfera asta glacială nimic nu se potrivea mai bine pentru a da ceva viață-umană peisajului... dacă era nevoie.

Zona Padiș are o vagă mișcare de turiști prin weekend, în rest o liniște perfectă. Un amestec de construcții vechi și noi, când este prea dramatic afară poate dorești să ajungi în ele.

Dacă străbați zeci și sute de km, vei constata că există încă multă pădure relativ compactă, deși apar și arii cu 'atacuri silvice' produse de drujbe, Tăfuri și foame; din fericire, ecosistemul are o mare capacitate de regenerare, puieți noi apar din miliardele de semințe răspândite de arbori, și

pădurea tânără se instalează în locurile cu tăieturi. Desigur, la o asemenea presiune antropică, vârsta medie a pădurilor este în descreștere, așa că pădurile bătrâne, locurile neumbrate și inaccesibile, unde pădurea poate să își trăiască propria plenitudine... sunt din ce în ce mai puține. Iar acele locuri sacre cu păduri virgine ori cvasivirgine ar merita orice eforturi pentru asigurarea conservării lor, adevărate bănci de gene, ocrotind o diversitate biologică ce va rămâne mult timp doar bănuită și nu în detalii cunoscută... Dar de cine depinde protejarea sau decimarea lor? De politrucii imbecili care colcăie în infecte 'sfere de putere', poziționați în puncte decizionale prin variate partide, cu susținerea unor mafii ale lemnului cu tentacule maligne penetrând oriunde? Drumuri forestiere pătrund adânc pe văi, pe culmi, sunt menținute deschise și iarna de lama utilajelor cu 6 roți mari și lanțuri groase... Tăierile progresează conform planurilor neoficiale, în "arii protejate" sau în afara lor... și cine li se poate realmente opune?

Acum iarna, există și uriașe zone neumbrate de oameni, împărăția liniștii sălbatice. Șiraguri de urme ale vulpilor, rar câte o roșcat-cenușie arătare a vicleniei, obligatorii cât timp dorește să rămână în viață. Urme de cerbi, urme de mistreți, de pisică sălbatică. Un mărunț chițcan agil și întunecat săgetează pe suprafața imaculată a zăpezii, apoi se întoarce în ascunzișuri la baza unei tufe; de-abia a lăsat niște urme... ca niște atingeri atât de fine încât mai mult bănuie decât îi urmărești traseul prin zăpadă. Un iepure fuge către noi, ne observă doar când ajunge la câțiva metri și sare disperat între tufe, în jos pe versantul abrupt... defrișat haotic, cu rupturi de vânt și arbori singuratici cu crengi fluturânde, catarge frânte și mormane vegetale lăsate vraise. Niște capriori, cinci la număr, stau pe un versant din zona joasă, o față de deal dezgolit de zăpadă, și sunt atât de siguri de camuflajul prin care culoarea lor îi integrează în versantul veștejit, încât nu schițează nici o mișcare de nervozitate, chiar dacă suntem la o distanță redusă; se hârjonesc între ei, mai adună câteva fire de iarbă... o stare de liniște de parcă nici nu ar exista vânători vii, ci toți ar fi fost omorâți deja de un Zeu care în mod real lubește Viața. Intrări de peșteri prin care hibernacule de lilieci păstrează liniștea de biserică.

Un huhurez mare moțâie în bătaia soarelui apoi se avântă în aer și cu zborul totalmente-silentțios pătrunde în desișul întunericului. Niște sunete abia sesizabile ne dezvăluie prezența unor aușei (*Regulus sp*) care se hrănesc către vârful molizilor. Sunt și cațiva pițigoii... câte-o ceată formată din zeci de exemplare aparținând câtorva specii, parcurgând peisajul în căutare de hrană, verificând tufe și arbori, crăpături de scoarță și frunze ale trecutului sau prezentului. Câte-un corb negru pe alb stă pe zăpadă. Pe lângă sectoare mai din aval ale pâraielor, mierle de apă se scufundă în ape cvasi-înghețate, apoi satisfăcute revin pe gheața-verde de la margine.

Cât de splendid arată acum Cascada Vălul Miresei...! Deși un pârliaș oarecare, ce se prăvălește peste un perete de stâncă în două trepte, apa se răsfira în șiroaie și evantaie, fusuri și perdele translucide, traiectorii preferențiale ale milioanelor de stropi în mișcare, mărginite de

statica și rece gheață și zăpadă... Împrejurimile imediate ale cascadei sunt și ele fotogenice, cu pereți stâncoși care de la distanță dau impresia unor spinări de reptile uriașe care “se ridică din pădure”,... deși doar niște pietre de milioane de ani... purtând câțiva arbori zdrențuiți care luptă de decenii, secole, cu stihiiile... generație după generație.

Cheile Someșului Rece prezintă un peisaj unde se combină frumos pădurile de conifere și versanții stâncoși, cursul apei cu uriașe formațiuni de gheață; mai cu seamă dacă admiri de sus valea, extraordinară este priveliștea care se deschide asupra elementelor morfologice/structurale ale zonei, aflate desigur în contextul lor actual, acoperite de pădure...

Exista și artefacte senzaționale. Ce poate să fie mai frumos decât construcțiile tradiționale de lemn, cu înalte acoperișuri din iarbă, acoperite de verdele pernițelor de mușchi... și petece de albă zăpadă? Merită o trecere prin Valea Drăganului.

O vizită la vigurosul Sequoia din Săcuieu, plantat în urmă cu un secol de groful Gal... acum un arbore tânăr, de doar 30 de metri... mai are până ajunge la peste 100 de metri înălțime și vârstă de 3.000 de ani... cum ajung exemplare conspecifice nord-americane. Ce caută aici acest arbore și de ce vin oamenii să îl vadă? Vor fi oameni să îl admire peste milenii, timp ce el va vegeta înrădăcinat aici iar lumea umană se va schimba în fundamente? Zile de discuții evident înălțătoare cu dl. profesor Coroiu, despre specii și ecosisteme, trecut și viitor, despre viață umană în Apuseni, colonizarea umană a peisajului, despre ‘oamenii locului’ și ‘zinituri’, despre tradiții și dezastre socio-economice ale zonei.

Balade vesele și triste. Desigur, prin Apuseni este nesfârșit numărul zonelor fotogenice, ale splendorilor în stâncă, pădure și dantelărie de gheață; unele sunt foarte ușor accesibile, spre exemplu versanții de pe lângă Șuncuiuș, zona în care se deschide la suprafață Peștera Ungurului prin spectaculosul portal aflat exact lângă apele Crișului Repede. Dar, dacă vezi cam ce ‘atmosferă’ este prin preajmă, din păcate orice miracol al naturii tinde să fie înecat cu plasticuri, cabluri, dinamită, stăfii ale fostelor megastructuri industriale, jenante palate țigănești și alte asemenea. Dacă ai capacitatea să faci abstracție de ciudățeniile, vei descoperi însă o lume pentru a cărei descriere orice superlative ai folosi... ele rămân doar palide crochiuri de Realitate. Ca și cu dragostea, cei care știu ce este, nu au nevoie de descrierile nimănui, iar cei care nu știu... oricum nu vor înțelege.

AUTOR & FOTO: dr. Peter Lengyel (Asociația Valea Verde)

Iarna prin Munții Apuseni

Scris de dr. Peter Lengyel (Asociația Valea Verde)

Măști, 15 Martie 2011 14:19 - Ultima actualizare Măști, 15 Martie 2011 15:27

Iarna prin Munții Apuseni

Scris de dr. Peter Lengyel (Asociația Valea Verde)

Mărti, 15 Martie 2011 14:19 - Ultima actualizare Mărti, 15 Martie 2011 15:27

Iarna prin Munții Apuseni

Scris de dr. Peter Lengyel (Asociația Valea Verde)

Măști, 15 Martie 2011 14:19 - Ultima actualizare Măști, 15 Martie 2011 15:27

Iarna prin Munții Apuseni

Scris de dr. Peter Lengyel (Asociația Valea Verde)

Măști, 15 Martie 2011 14:19 - Ultima actualizare Măști, 15 Martie 2011 15:27

